16deJ AARGANG · CURAÇAO DEN 28sten OCTOBER 1899. No. 826

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Een stukje Geschiedenis.

Kort geleden gaf "*The New-York Herald*" een belangrijk verhaal van de betrekkingen, die er bestaan hebben en nog bestaan tusschen den Heer "Phil"-Hanna, eertijds consul der Vereenigde Staten van N.-Amerika te La Guaira, en Kapitein Antonio F. Eulate, die als Commandant der *Vizcaya* verleden jaar onze haven bezocht. Daar komt in dat verhaal eene episode voor, die wij hier vertalen en die ons in de tegenwoordige omstandigheden zeer actueel voorkomt, wijl zij duidelijk maakt, hoe het soms in Venezuela toegegaan is en nog ieder oogenblik toegaan kan.

't Was in September 1892. Venezuela was in revolutie. Een dictator, Mendoza, had zich weinige maanden geleden van de regeering meester gemaakt en zich te Caracas gevesteld. Hij had rondom zich vergaderd een leger van ware comedianten. De afgetreden President was nog verre van zonder invloed te zijn ; dientengevolge werd de burger-oorlog midden in September steeds ernstiger. Mendoza leed één of twee verliezen. Zijne troepen schreeuwden om soldij. Dat was een omstandigheid, waar de Dictator blijkbaar niet op gerekend had. De schatkist liet reeds lang den bodem zien. Hoe dus aan geld te komen ?

Generaal Echeverría was Mendoza's reddende engel. (Nog zeer kort geleden had Curaçao de eer hem te herbergen. *Noot v. d. vert.*) Hij kwam op het denkbeeld, dat de kortste weg om geld te maken, was, dit met geweld te nemen, overal waar het te krijgen was. Zoo arresteerde hij op een mooien dag vijf en tachtig van de rijkste inwoners van La Guaira. De gevangenen waren meestal kooplui van vreemde nationaliteit ; dat was reeds ernstig : maar wat nog ernstiger was : onder hen bevonden zich *zeventien* vreemde Consuls, zooals van Rusland, Frankrijk, België, Hawaï en bijna alle latijnsche landen.

Zij hadden geld evenals de vreemde kooplui ; en om zijn Chef te redden wist Echeverría niets beters te doen, dan ze allen in het fort op te sluiten. Een troep soldaten werd buiten de poort op post gezet ; maar binnen de muren werd den gevangenen eene betrekkelijke vrijheid gelaten.

Een lijst van de namen der gevangenen werd opgemaakt, alsook van het bedrag der som, die van ieder verwacht werd om losgelaten te worden. Alles te zamen beliep dat zoowat een kwart millioen dollars.

Er waren echter te La Guayra twee mannen, waar Echeverría niet opgerekend had. De een was een lange magere jonge Amerikaan met arends-neus en een paar grijsblauwe oogen, die verschrikkelijk konden flikkeren als er gevaar of toorn dreigde. Hij was "Phil"-Hanna, de Amerikaansche consul te La Guaira. Echeverria kende hem niet of had hem vergeten. Hoe dan ook, de jonge Amerikaan was niet opgesloten.

De andere was een luitenant van de Spaansche marine, een donker uitziende, zwijgende figuur, die vriendschap had met den Amerikaan en wiens schip de *Juan Jorge* ter reede van La Guayra lag. De twee mannen kenden elkander zoo wat een maand of zes : Luitenant Eulate (zoo heette de Spanjaard) had kennis gemaakt aan land ; Hanna aan boord van de *Juan Jorge*. Daar was op dat oogenblik nergens ter wereld oorlog tenzij in Venezuela. Spanje was in vriendschap met de Vereenigde Staten en onverschillig voor de revolutionnaire kibbelarijen van Crespo en Mendoza.

Op den genoemden Septembermorgen,—de dag van de gevangenneming in 't groot,—ontvangt Hanna uit de gevangenis een briefje, waarin vermeld stond, dat een Amerikaan zat opgesloten. De consul was alleen. Hij trachtte te telegrafeeren naar den Amerikaanschen gezant Mr. Scruggs te Caracas, om hulp en instructies ; maar de plaatselijke autoriteiten onderschepten zijn telegram. Toen trachtte hij gemeenschap te krijgen met Washington ; maar de censuur weigerde, zijn draadbericht te verzenden.

"Phil"-Hanna werd radeloos. Gaarne had hij een jaar inkomen gegeven voor een handvol Amerikaansche soldaten, of een dozijn politiemannen. Maar in een omtrek van twee duizend mijlen had hij geen sterveling, waarover hij beschikken kon. Niettegenstaande zijne zwakheid ging hij toch naar Echeverria in zijn fort en eischte de vrijlating der gevangenen. Echeverría antwoordde, dat het onmogelijk was vóórdat de losprijzen betaald waren.

— Als gij ze niet loslaat, zei Hanna, dan zal ik troepen aan land zetten en mij zelf met de vrijlating belasten.

Echeverría haalde alleen zijne met epauletten bezwaarde schouders op voor alle antwoord. Het was slechts pochen en Echeverría wist dat.

Daar viel Hanna een idee in, toen hij, woedend over zijn onmacht, zich verwijderde uit het fort. Hij zou Eulate verzoeken, hem eenige mariniers ter landing af te staan. De kapitein stond een oogenblik besluiteloos, maar zei eindelijk :

— Gij zijt mijn vriend, en ik zal desnoods de gevangenis met mijn geschut wegblazen als gij het wilt.

Getrouw aan zijn woord, richtte hij zijne "blaaspijpen" op het fort en gaf het eene ernstige vermaning. Op het fort bracht men ook een kanon buiten en vuurde het af. Het schot trof den boeg, maar schampte. Nu was het Eulate's beurt, om warm te worden. Hij trok zijn vol uniform aan, nam zijn staf mede, alsook een detachement soldaten en ging aan land. Consul Hanna ging naar Echeverría en haalde zijn horloge uit.

— Ik geef u juist twintig minuten om deze lui los te laten, sprak hij. Wij wachten hier, om te zien wat ge doet !

Tegelijk verschenen de soldaten. Echeverría, ofschoon beangst, wilde toch niet onmiddellijk toegeven. Hij wilde parlementeeren, totdat hij, zooals hij voorgaf, bericht van Mendoza kon hebben, maar Hanna weigerde absoluut, hem meer toe te staan dan twintig minuten. De minuten begonnen in te krimpen. Vijf, tien, vijftien minuten waren voorbij.

— Ik zal den Amerikaan loslaten, zei Echeverría.

— Neen, allemaal !

Achttien minuten ! Hanna's oogen waren strak op zijn horloge gevestigd. Eulate stond er bij en zweeg plechtig.

— De consuls zullen losgelaten worden, zei Echeverría.

— Neen, allemaal, de heele verzameling, of....

De twintig minuten waren juist om, toen Echeverría zwijgend omkeerde en het hek der gevangenis ontsloot. De vijf en tachtig gevangenen hadden spoedig hunne zaakjes bij elkander gepakt en stormden naar buiten. Daar klonken hoerah's voor de bevrijders, men zong en floot de *Yankee Doodle* en vierde feest den heelen avond door.

— Als ik ooit in de gelegenheid ben, u dienst te bewijzen, zei Hanna tot Eulate, reken dan op mij.

FEUILLETON.

HONOR I COMBATE.

(24)

Lo é declara es senjora bieuw toer cos. E tin necesidad di poco palabra noema; pa é trecé e bon senjora Von Glockner na altura.

—Basta dia bo mester a ripara mi inclinacion pa senjorita Von Harteneck. Si mi a papia coe mi familia ai riba, lo mi competi pa su mân....Ajera ainda mi tabata jen di speranza. Ma awé, despues di loke nos a informa for di djé, angustia i cobardía a cohé mi. Kiko senjorita Von Harteneck kier bisa?....consega mi, juda mi.

Asina Steinfels a papia purar despues di a dilata poco.

Senjora Von Glockner a haci un senjal amistosa coe né. Esai tabata un homber segun su coerazon i es di su Frans. Asina nan a presenta es homber semper pa es mucha. Mas ó menos solemnel a coeminza:

—Mi ta keré, kerido baron, koe lo bo ta un sobrino bien binir pa nos. Mi no sabi henteramente bon, kiko Erna ta ai riba. Entre tantoe....loke ta dependé di observacion personal, mi por keré koe é no tin un mal bista pa bo.

Steinfels tabata scucha palabranan di su amiga coe masjar atencion i coe un wowo briljante. Senjora Von Glockner tabata confirma den curso di su combersacion, loké é tabata corda basta bez. Mas koe nunca Harteneckman tabata desea un union coe Neinstetten. Entre tantoe es senjora no por a splica es problema koe tin den Erna.

—Lo é no ta compremetir caba? Steinfels a observa porfin.

—Esai mi no ta keré, tabata es respondi koe a sigi. Anto nos lo mester a sabi. Arnold, Dios pordona mi es picar ai ; lo no mira nada contra su concensji di bendé su mes carni i su mes sanger. Pasobra é no ta gusta Neinstetten. Si bo ta resuelto, prento lo bo haja ocasion di voela Arnold su sintimentoe.

***

Atendiendo na un invitacion di majoor Harteneck, Steinfels a pasa es atardi ai den salon di Erna.

Es senjor a ocupé unbez coe né ; aki també el mester a doena detaljadamente toer noticia di *Hartenstein* i *Amalienhof*.

Harteneck tabata sigura, koe é tabata cansar di sustoe continuo di biaha i é tabata papia di es anochinan di whist infinitamente mas divertido, tan pronto koe toer ta reunir.

Erna tabata sinta na mesa di té dilanti es homber, oenda tabatin un lampi, koe su luz ta tapar coe un mampara di seda. E no tabata papia mucho, ma Steinfels tabata mira coe un satisfaccion aumentativa, koe é tabata den un profundo pensamentoe. Tabatin algo di ensuenjo riba su cara.

Erna a desea Steinfels su binimentoe, ma é tabata spanta també pa esai. Kiko el a papia caba den ansia di su coerazon? algo di locura lo mester tabata. Hans Otto a miré masjar admirar. I com lacónicamente el a interrumpié coe es palabra "nó." Ora el a drenta, recuerdo a hacié timido.

Ma pronto es saludo natural di es baron a doené ánimo atrobé. Di repiente Neinstetten a drenta. Coe confianza, koe awé tabata pa es moza mas insoportabel, el a hala su stoel cerca djé i el a coeminza papia coe né un poco duroe. Esai tabata su manera favorita di pasa, manera é ta di mas apreciar.

Toer Erna su esfuerzo po strobé tabata por nada. Coe Steinfels por a keda sinta cerca su tata coe masjar trabao, é tabata mira coe un satisfaccion silenciosa. E tabata abri i cera su manoenan, koe tabata riba mesa coe violencia, koe tabata un senjal conocir, koe é tabata lucha coe su mes.

Com mas ketoe senjorita Von Harteneck tabata dilanti Neinstetten, mas pleitista esaki tabata bira. Apena é por a goberna es jaloers, koe tabata goberna den djé. ¡Es manera calmo i natural, coe cual baron Steinfels babata papia coe es moza tabata hacié loco. Su wowonan tabata corta candela riba su competidor. Sin embargo aliviar el a hala rosea, ora el a informa koe su manecé tempran Steinfels mester bai.

Ora Hans Otto tabata para pa despedi di Erna, é dici serio i conmovir :

Té otro bista !

Té otro bista, Erna ! su wowonan dici, mientra koe su boca a keda cerar.

CAPÍTULO IX.

Bolbiendo di un bisjita cerca senjora Von Eichstett, el a contra conde Orben den vestíbulo di su hotel. El a papia algun palabra coe né i el a subi trapi despues den suposicion di haja su tata di bon genio. Encuentronan koe conde Orben ta ehercé di mas tantoe bez un influencia exitante riba djé.

E tabata desagradablemente sorprendir anto, ora el a haja es majoor pálido i evidentemente tribular. El a rechaza asina brutoe, koe ta posibel, un pregunta koe tabata hacir na su estado. El a toema lugar sin papia un palabra.

Koe conde Orben a ocupa su tempoe, pa koe sin ningun estorbo é papia di djé coe su tata, é no por a sospecha.

—Actualmente bo, Erna, ta un poco melancólica, el a coeminza.

Ora es majoor a miré spantar, el a sigi papia hariendo :

—Cos asina hende ta mira basta liher. Sea prudente noema. No ta asina facil di trata coe bo jioe, mi amigoe. Cabai

Hij dacht er natuurlijk niet aan, dat, in het ongelukkige jaar 1898, hij zelf Amerikaansch consul zou zijn te San Juan op Puerto-Rico, terwijl Eulate met zijn *Vizcaya* deel uitmaakte van Cervera's eskader, dat de haven van San Juan gesloten vond.

Evenmin dacht men toen aan de gevolgen van het zaakje. De Venezolaansche Dictator, die zijn prooi zag ontsnappen door een verachten Yankee en een roekeloozen, neutralen Spanjaard, beklaagde zich te Madrid en te Washington met eene onbeschaamdheid zonder grenzen. Van uit Amerika kreeg hij ten antwoord, dat hij verdiend loon gehad had of eigenlijk niet genoeg. Maar in het deftige Madrid nam men de zaak anders op. Eulate werd gedegradeerd en in verzekerde bewaring gezet in afwachting, dat hij voor een krijgsraad zou terecht staan. Het zou hem denkelijk slecht vergaan zijn, als niet in tijds te Madrid de dankbetuigingen waren ingekomen van 17 gouvernementen, die in de schoonste bewoordingen dank zegden voor de bevrijding hunner consuls. Eulate werd losgelaten en, toen de *Vizcaya* gereed was, als Commandant van dat prachtige schip aangesteld. In deze hoedanigheid bezocht hij, na het in de lucht springen der *Maine*, New-York, tot welke teedere zending de Spaansche regeering hem niet zonder inzicht uitkoos. Dit fijne inzicht begreep men te Washington aan het Staats-Ministerie, maar werd daarbuiten niet vermoed of bekend.

VOORWAARTS!

Dom Albertario heeft de vorige week te Sirigno, voor een uitgelezen katholiek gehoor, een belangrijke redevoering gehouden, waarin hij o. a. mededeelde, dat hij binnenkort weer de leiding zijner courant, de Milaneesche *Osservatore Cattolico* zal aanvaarden.

Deze verklaring is van te meer gewicht, omdat verschillende hooggeplaatste en invloedrijke Katholieken er bij den Paus op aangedrongen hebben, dat Don Albertario, na zijn invrijheidsstelling, niet meer in 't openbaar leven zou optreden. Hierdoor, meende men, zou aan het Quirinaal eenige zedelijke voldoening worden geschonken.

En ziet : de priester-journalist, pas uit Rome teruggekeerd waar hij door den H. Vader met in 't oog vallende bewijzen van welwillendheid overstelpt werd, verklaart openlijk, dat hij zijn Apostolaat in de pers en op de tribune onverpoosd zal voortzetten.

Ziedaar wel de zegepraal van de waarheid, de vrijheid en het recht over een angstvallige vreeze van het opportunisme!

Nog een ander lichtpunt is Dom Albertarios rede.

Onder voorwendsel, dat de eenheid onder de Katholieken anders gevaar loopt, had men de wenschelijkheid geuit, dat de vooruitstrevende Katholieken in sociale vragen hun eigen voorliefde moesten temperen en zich veeleer schikken naar de vasthoudendheid der groote conservatieve partij.

De eminente priester, wien de woorden van pauselijke aanmoediging en voorlichting nog in de ooren klinken, Dom Albertario verkondigt luide: dat de Kerk tegenwoordig vooral een *sociale* roeping te vervullen heeft, dat hare zending is: de opvoeding van het volk, en dat de Katholieken zich niet anders moeten vereenigen dan in onderwerping aan de lessen en vermaningen van Leo XIII op sociaal gebied.

Zulk een politiek noemde hij in onzen tijd de eenig ware, omdat zij de waarborg en de essentieele voorwaarde is voor den triumf der zaak des Pausen, die de zaak is van God.

Dom Albertario is niet slechts een machtig belijder, maar ook een eerbiedwaardig martelaar, wien de Katholieken der gansche wereld gehuldigd hebben, toen hij uit den kerker van Finalborgo werd bevrijd.

Zijn welsprekend woord moge dan ook door alle Katholieken verstaan worden als een machtig *Voorwaarts — Avanti !* — ver over de Alpen heen.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Na eene afwezigheid van ruim twee weken is Mgr. J. J. A. VAN BAARS gisteren per *Gouverneur van Heerdt* op Curaçao teruggekeerd.

"Pastoor Frederiks."

Als vervolg op hetgeen wij in ons vorig nummer gaven aangaande de feestelijkheid van Pastoor FREDERIKS, diene het volgende :

De eigenlijke feestdag voor Grave was 26 Sept. Eene feestcommissie had gezorgd voor versiering van het huis van den Jubilaris in de Rogstraat. Toen de Jubilaris zijne woning verliet om zich ter kerke te begeven, stond een heele stoet van bruidjes en zouaafjes gereed om ZHEerw. daarheen te begeleiden. Van de grijze St. Elisabethskerk galmden de klokken luide den feestgroet. Heel de stad vlagde. Eereboog aan eereboog versierde den weg ter kerke. Te tien uur droeg de Jubilaris in de rijk versierde St. Elisabethskerk zijne jubelmis op, daarbij geassisteerd door geheel de geestelijkheid der stad. Het zangkoor voerde op zeer verdienstelijke wijze de Mis uit van den beroemden Lorenzo Perosi : *"Hoc est corpus meum."* Na het Evangelie hield de Pastoor van Grave met zijne gewone welsprekendheid eene gloedvolle redevoering over de verhevenheid der roeping tot Priester en Evangelieverkondiger. Treffend was vooral wat de gewijde redenaar zeide van den naam des Jubilaars: *Bernardus, Theodorus, Joannes Frederiks. Bernardus* deed denken aan den honigvloeienden leeraar, *Theodorus* beteekent: geschenk Gods. *Joannes* de Dooper ging in zijne jeugd naar de woestijn: de Jubilaar naar 't dorre Curaçao. Waarom ? Dat zegt zijn naam *Frederiks* d. i. Vrederijk ; Om den vrede van Christus te brengen tot zelfs over zee.

Met een krachtig *Te Deum* werd de schoone plechtigheid besloten en begeleid door "geheel Grave" keerde de Jubilaar huiswaarts. Geheel den dag vierde Grave feest. Om half 5 in den namiddag bracht de zangvereeniging : "Dilettanten-Club,— Grave's Mannenkoor", hare hulde aan den Jubilaris door een rijk Progam. Ook de Harmonie der Blinden uit het St. Henricusgesticht bracht den Jubilaar eene geestdriftige serenade. "Zoo," zegt de *Graafsche Courant*, waaraan wij bovenstaande bijzonderheden ontleenden, "vierde Grave den stadgenoot, den "Priester, den Missionaris, den held "op waardige wijze bij de plechtige "herdenking van het gewichtige feit, "dat hij eene halve eeuw geleden "in Curaçao tot priester gewijd "werd."

Officieele berichten.

Bij Gouvernements - beschikking, dd. 20 dezer maand, N° 607, is aan den heer HERMAN P. LESEUR, assistent-loods alhier, tot verder herstel van gezondheid, eene verlofsverlenging voor den tijd van twee maanden verleend.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven :

Felice Annichiarico, R. G. Bonilla, S. E. Brandao, Ch: Gaerst, Amanda Da Costa Gomez, Celestijn Gerardus para entregar á Leopoldo Nueman, Mercedes Henríquez, Cororener Libe c/o William Thomas, Gomercina Lobo, Carlino Leáñez, Mathey & Van Eps, I. C. Rintellint. Petronila Skal, José de Jesús Castillo Torres, Elizabeth Vidal.

Aangeteekende stukken :

Sarkis Miguel Breis, Mevr : Lens de Groot, R. M. Ribbius, Pedro Sederstromg.

Justitie.

Verleden Dinsdag deed het Hof uitspraak in de zaak van den ontrouwen brievenbesteller S. De eisch was vijf jaren; doch het Hof veroordeelde den beschuldigde tot 8 jaren dwangarbeid. Ofschoon diep medelijden gevoelend met den ongelukkigen veroordeelde, verheugen wij ons nochtans, dat er een afschrikkend voorbeeld gesteld is, hetwelk niet na zal laten, een diepen indruk te maken op alwie, in welke hoedanigheid dan ook, in betrekking staat tot dezen allergewichtigsten tak van dienst.

Ongelukken.

Per Duitsche boot *Hungaria* werd hier Woensdag-morgen aangebracht een machinist, wien op de reis een ongeluk was overkomen. Met geknensde ruggegraat en bijna verbrijzelden schedel werd hij opgenomen in het St. Elisabeths-Gasthuis. Men vreest voor zijn leven.

* * *

In den loop dezer week vielen twee metselaars met hunne stelling naar beneden, waarbij de eene een arm, de andere een been brak. Wij houden het er voor, dat, als de patroons of werkgevers verplicht waren, hunne werklieden tegen ongelukken te verzekeren, de hier gebruikelijke stellingen spoedig door andere zouden vervangen zijn.

Benoemingen.

Naar wij vernemen, is de Heer P. BAEZ LABASTIDA, zoo langen tijd onze stadgenoot, benoemd tot Procureur Generaal aan het Hof te Santo Domingo. De stap is zeker niet gering : van onderwijzer aan de Openbare School alhier tot Procureur. Grooter nog was de stap van den Heer NOUEL, die kort geleden onderwijzer was aan dezelfde school en nu Minister is in Santo Domingo. Zulk een stap vereert hen, die hem weten te maken.

— Ook is benoemd tot Consul der Republiek van Santo Domingo alhier de Heer M. DE CASTRO.

---

di sanger puroe, hende mester ta suave coe né na frena ; coe violencia no ta gana nada. Ta [duel mi, koe bo proyectonan excelente lo no tin resultado. No ta pa mi jioe muger koe mi kier toema bo, Neinstetten, ma es homber koe a presenta di repiente den bo coenucoe ai, ta esai.... esai mi ta considera pa un competidor, koe mester temé. Bo sobrino Glockner a poné coe es discípulo ai un piedra dilanti bo wiel ; es gigante ai sigur lo ta es homber na gustoe di es moza.

Harteneck a larga es declaracion ai pasa como un confusion. Te ora koe el a caba di papia i koe é tabata miré di reoho, é dici :

—Pa soledad di "Hartenstein" huésped di "Amalienhof" tabata un cambio agradabel. Podiser el a kima su alanan un poco. Erna ta bondadosa, é no por ricibi es homber-ai aki of tratéle sin cariñjo. No ta nada mas, mi amigoe.

Com suave Arnold Harteneck por a toema es observacion ai cerca su bisjita; awor koe su jioe ta su dilanti, apena é por a scondé su rabia. I é tabata culpa su miope, coe cual ta seis siman caba é ta mira relacion di es dos hobennan.

Su mal genio no a drecha, ora nan a bisé, koe Erich Neinstetten ta bini.

Asina koe el a drenta, el a coeminza carga Erna coe un porcion di reproche.

Na principio ni baron Harteneck ni es acusado a comprendé kiko é tabata kier.

Basta brutoe anto — manera nunca a socedé coe Erna — tabata respondi, ora es un di promer a puntra kiko kier nifica toer es palabranan ai.

Poniendo su jas riba un stoel, tirando su sombré riba un mesa,— faltando coe etiketa, koe es senjor bieuw tabata detesta, Erich dici, koe Erna tabata hacié ridículo.

Su jioe koe tabata tendé es bisjita rabiar, coe un mezcla di curiosidad i di bofon i tirando un bista di desconfianza a bolbé puntra Harteneck :

— Papia porfin mas clar. Ta kiko a socedé i ki culpa Erna tin coe esai ?

— Simannan largoe mi tabata contentoe coe es partida di awé mainta, Erich dici coe rabia. Mi a hier cabai, i awor mi ta caba di informa, koe fuera Erna mi mester hiba senjora Von Eichstett també.

Lo mi kier a dal es majoor den su cara, asina falsoe mi tabata pa su harimentoe malicioso, ora ta un momentoe pasar el a stop mi riba plaza. Toer hende lo bofon di mi pa esai.

— Pakiko ? senjorita Von Harteneck a observé friamente promer koe su tata por a papia un palabra. Mes tantoe heer koe dams lo bai huntoe i podiser algun mas. Coe kiko lo bo ridiculiza bo, si es belja senjorita Von Eichstett honra bo di toema un lugar cerca bo i....hm, coe esai ta moenstra koe é no tin miedoe di bo.

Es último palabranan ai a haci sanger jena Neinstetten su cabez. E no tabata un giador bon di cabai. Diferente bez a socedé desgracia coe né, koe na cada di es ocasionnan ai nan tabata culpé sin misericordia.

Temblando di rabia, é dici coe es moza, koe sin duda el a papia toer cos padilanti coe su amigoe Eichstett, pa prepara es scandal ai pé.

—Mi ta haja masjar bon, koe senjora Von Eichstett bai coe nos, Erna a respondé.

Lo no a scapa un homber calmo, koe den Erna su wowo a coeminza luza ominiosamente. Neinstetten sin embargo a sigi den es camina, koe el a coeminza.

—Ahan, bo ta combini, koe ta un cos reglar padilanti, el a bisa. I bo kier koe no ta haci mi ridículo. Porfin bo ta bai exigi, pa mi a bai na pia i bisa inocentemente, koe tabata un kibocacion.

—Permiti mi, asina es majoor a toema parti den es lucha, koe é tabata tendé coe descontentoe. Pakiko bo mester papia asina ?

Neinstetten a keda ketoe spantar. No tabata di consega pa bisa, koe el a pusta un suma grandi, koe lo é bai coe senjorita Von Harteneck sol. Asina el a conta su conocirnan, koe Erna a priminti di confié néle.

Es moza a toema palabra :

—Como un dia mi a haci es promesa ai, lo mi cumpli coe né. Despues mi ta na idea di someté mi na toer decision di Eichstett.

Awor Neinstetten a mira masjar clar, koe el a bai muchoe aleuw. Mes ora su rabia a zak bira plat manera un monton di sjinisji i no a kedéle otro cos mas koe desea di reconcilié coe es moza rabiar.

Mi ta suplica bo, bondadosa senjorita, pordona mi violencia, é dici jegando cerca Erna. Si bo por sospecha noema, ki loco mi tabata di contentoe di es paseo, lo bo a comprendé mi desilucion, ora Eichstett a kita mi di mi entusiasmo. Kiko mi mester haci pa moenstra mi duele ? Bisa noema, mi ta dispuesto pa toer cos.

Senjorita Von Harteneck tabata mira es jonkman, koe tabata para su dilanti coe un bista sombrio, koe despues koe e jonkman lo a bai, lo é haja algun remarca violento di su tata, esai é por a comprendé for di su batimentoe duroe di su dedenan riba lomba di su stoel. Es moza dici solamente.

—Sin duda pa un otro ocasion lo bo pisa bo palabranan mihor, promer koe bo huzga di hende, koe no ta sospecha nada maloe.

—Pordon, kerida Erna ! Mi ta apela na bo magnanimidad....

—Adios, senjor Von Neinstetten, é dici lacónicamente.

Di oenda es homber ai a haja derechi di jamé "kerida Erna" ?

Apena el a cera porta, despues koe Neinstetten a bai, koe es tempestad koe Erna a prevéé, a rebenta.

—Bo a combini coe Eichstett, di kita un placer, koe tabata toca na es baron, es tata dici dominante.

—Si tabata asina, anto lo mi tabatin ánimo, di bisa koe ta asina, es moza a respondé, dominando su mes coe trabao. Mi amigoe, manera senjor Von Neinstetten a caba di jama es majoor, por bien sabi, koe ta solamente for di mi gustoe mi ta bai coe né sol. Di toer manera mi no ta mira nada contra di declara bo, koe awor mi ta comprendé com exagerar mi delicadeza tabata di no doena Eichstett un senjal. Tabata insoportabel pa mi di haci un biaha largoe coe Neinstetten sol.

(E ta sigi.)

Toezendingen.

In dank ontvingen wij een werkje getiteld: *Tablas de las Medidas*, hetwelk, naar luidt van de inleiding, moet dienen als gids voor een grooter, weldra uit te geven werk, dat ten titel voeren zal: *Gran Curso de Aritmética Práctica, por un Profesor del Colegio "Santo Tomás" en Curazao.*

Ofschoon reeds lang de schoolbanken ontwassen, is ons toch elke poging, die dient om der jeugd het leeren te vergemakkelijken, van harte welkom.

—Eveneens werd door ons in dank ontvangen *Het Transvaalsch Volkslied* door C. F. Van Rees. Er zit gloed in woord en wijs.

Venezuela.

Uit Caracas wordt bericht, dat Generaal Cipriano Castro de hoofdstad is binnengetrokken en zich voorloopig met het Presidentschap belast heeft. De inneming van Caracas heeft weinig bloed gekost, wijl Generaal Luciano Mendoza met zijne zesduizend man al juichend naar Castro overliep.

Er is reeds een ministerie benoemd en Maandag jl. geproclameerd. Het bestaat uit de meest heterogene bestanddeelen, die men zich denken kan, alle partijen zijn vertegenwoordigd.

Verleden Zondag waren verscheidene ministers nog als ballingen op ons eiland.

De Ex-President, Ignacio Andrade, is gevlucht en moet zich op 't oogenblik op het eiland Granada bevinden.

INGEZONDEN STUKKEN.

Geachte Redactie,

In het jongste nummer van *La Juventud Liberal* wordt een hoofdartikel gewijd aan het Bijzonder Onderwijs der Fraters op ons eiland. De eenigszins waardeerende en welwillende toon, waarin genoemd artikel geschreven is, maakt het mij mogelijk, daarop met een paar welwillende woorden te antwoorden.

Ik begin met den schrijver volkomen gelijk te geven. *Spaansch* op de volksschool zou inderdaad veel gemakkelijker en nuttiger zijn.

Er zijn echter vele zaken, die in de theorie zeer gemakkelijk schijnen, doch in de praktijk uiterst moeilijk blijken. Daartoe behoort ook deze onderwijszaak. Sinds jaren en jaren heeft het Bestuur der Fratersscholen dezelfde gedachte gehad, doch bij de uitvoering stiet men op zoovele en zoovelerlei bezwaren, dat men het bij *voornemens* en *plannen* gelaten heeft. Die bezwaren hier opsommen, zou ons te ver voeren.

Overigens zij den schrijver beleefdelijk opgemerkt, dat al wat hij zegt over het Hollandsch op de Fratersscholen, met evenveel recht toepasselijk is op de Openbare- en Landsschool.

Mij aanbevolen houdend voor welwillende raadgevingen en opmerkingen, geef ik de verzekering, dat een welwillend woord steeds op een welwillend wederwoord mijnerzijds mag rekenen.

M. Victor ZWIJSEN.
Rector.

Colegio "Sto. Tomás."
27 Oct. 1899.

Ingezonden Mededeelingen.

La Semana Cristiana Ilustrada.

Hemos tenido el gusto de recibir el número correspondiente al último jueves de esta hermosa publicación que nos permitimos recomendar á nuestros lectores como un excelente medio de adquirir á precio sumamente módico un magnifico año cristiano ilustrado con más de 400 bonitos grabados.

Precio por un año 8 fr. 50. Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3. rue Seguier.—Paris.

NEDERLAND.

Hollandsche woorden.

Een Hollandsch woord voor "record."

Wat beteekent in sporttaal dit Engelsche woord? Eenvoudig dit: den afstand, die met de grootste snelheid is afgelegd. Meer niet, want als de tijd er bij moet aangeduid worden, zegt men: uur-record, 24 uur-record, enz.

Zou dus "snelheidsafstand" niet een goed Hollandsch woord wezen? 't Is wat lang, zal men opmerken. Maar "disqualificeeren" is nog langer en heeft toch burgerrecht verkregen.

Van Hollandsche woorden gesproken, *De Tijd* vroeg naar een goede vertaling van automobiel. Naar aanleiding hiervan schrijft *De Gelderlander*:

"Wij hebben er indertijd als eens op gewezen dat de spraakmakende gemeente te Nijmegen de kwestie al had opgelost door de automobielen "stoomkoetsjes" te noemen, terwijl de motorfietsen als "stoomfietsen" worden aangeduid.

Dit leek ons nog zoo kwaad niet, te meer daar de samenstelling met het woord "stoom" gelegenheid geeft, om de onderscheiden rijtuigvormen van automobielen aan te duiden. Spreekt men in het algemeen van stoomkoetsjes of stoomrijtuigen, dan is het gemakkelijk, deze ook te onderscheiden als stoomvictoria, stoomlandauer, stoom-coupé enz.

Een bezwaar, is dat niet alle automobielen door stoom gedreven worden, maar bij vele ook electriciteit als beweegkracht wordt aangewend. Welnu, deze kunnen eenvoudig electrische rijtuigen, koetsjes, fietsen enz., heeten, evenals men ook spreekt van electrische trams.

Maar men wenscht een verzamelnaam, die het woord "automobiel" voor het daarmee uitgedrukte begrip vervangt. Wij stelden indertijd voor de zuiver Hollandsche samenstelling "zelfrijtuig", waar wij ons sedert dan ook meermalen van hebben bediend."

Een onzer lezers schrijft ons dienaangaande nog:

"Hoewel ik volstrekt geen vindingrijken kop heb, daar ik tot nog toe niets uitgevonden heb en ik ook niets vind, tot mijn leedwezen, wilde ik u toch wel eens vragen wat u denkt van het woord *snelkoets* voor automobiel. Wij hebben treinen en sneltreinen. Wij hebben koetsen. En hebben we nu ook snelkoetsen?"

Uit de Tweede Kamer,

In de vergadering van Donderdag was een koninklijk besluit ingekomen, houdende benoeming van Mr. J. G. Gleichman tot voorzitter der Tweede Kamer. De heer Jansen, burgemeester van Tilburg, waarnemend president, wenschte den heer Gleichman geluk en droeg hem het voorzitterschap over. Deze antwoordde daarop met een redevoering, waarin hij wees op de veelomvattende taak, die de Kamer wachtte. "Mocht ik — zei hij — met het oog daarop een wensch uitspreken, dan zou het deze zijn, dat de algemeene beraadslagingen, waarmede de openbare behandeling van wetsontwerpen aanvangt, zooveel mogelijk samengedrongen worden.

BUITENLAND.

Rome.—Z. H. de Paus heeft zijn devotie tot den H. Rozenkrans willen bevredigen door aan de geloovigen den rijkdom van genaden voor te stellen, welke aan het bidden van het Rozenkransgebed verbonden zijn.

Volgens een belofte door den Paus het vorig jaar gedaan, heeft hij thans door de Congregatie der Aflaten aan alle bisschoppen der wereld een brief gezonden, hen uitnoodigende om de geloovigen met de vruchten van het Rozenkransgebed in kennis te brengen.

Dit is, zegt het schrijven, de bekroning van het godvruchtig werk, dat Z. H. de Paus jaarlijks wijdde aan de H. Moeder Gods in zijn zendbrieven, waarin hij aan de wereld de verhevenheid dezer devotie schetste.

Italie.— Advocaat Louis Crispi, een zoon van den oud-minister-president van Italië, is naar het Hof van Assisen verwezen, beschuldigd van diefstal van diamanten, aan gravin Cellere toebehoorende.

Frankrijk.—Niettegenstaande den afkeer der Franschen van alles wat in Duitschland gemaakt is (*made in Germany*), aldus schrijft de *New-York Herald*, heeft onlangs een Duitsch priester te Parijs een grooten indruk gemaakt en zeer veel sympathie achtergelaten. 't Is waar, die priester was een prins, een echte prins, en, — o tegenspraak! — er is niets, waar een waar republikein meer van houdt dan van iets echt koninklijks of adellijks.

Daarom werd er te Parijs zoo druk gesproken over de predicatie, die prins Max van Saksen gehouden heeft in de Basiliek van het H. Hart op Montmartre. Zij die anders nooit in eene kerk komen, maar die nu door de nieuwsgierigheid waren gedreven tot luisteren, bespraken zijn sermoon het drukst. De preek van prins Max had tot onderwerp, de nietigheid der rijkdommen, een onderwerp, waarover ZEerw. of Zijne Koninklijke Hoogheid (wat zullen wij zeggen?) mag medepraten.

In elk geval, er lag iets pikants in voor de Parijsche wereld, een man vóór zich te zien, die het koninklijk hof verlaten had, om de heilige wijdingen te ontvangen en nu eenvoudig kapelaan is te Neurenberg. Men zegt, dat hij geen hoogere eerzucht heeft, dan op zijn nederigen post te blijven; ofschoon Duitschland zich erg er voor interresseert, om Prins Max op een of anderen aartsbisschoppelijken zetel verheven te zien.

—*Nieuwe Aanslag op de St. Josephskerk te Parijs.* De beruchte anarchist Sebastien Faure is laatstleden Maandag in vrijheid gesteld.

Eenige uren na dien, brak door een onbekende oorzaak in een huis, door joodsche familie bewoond en gelegen over de St. Josephskerk, brand uit. Nog vóór de brandweer ter plaatse was, was er een bende van ongeveer 50 anarchisten, met verschillende gereedschappen, niet om den brand te blusschen, maar om een nieuwen ontheiligenden aanslag op de kerk te plegen. "Vooruit kameraden!" riepen zij die het dichtst bij de kerk stonden, wij moeten door een hernieuwde plundering de veroordeeling van Dreyfus wreken. Vooruit! leve de sociale revolutie, Leve de anarchie!

Het afsluithek, schrijft *l'Eclair*, bood weerstand. Zij klommen er over en gingen naar de kerkdeur met de bedoeling in te dringen en in de kerk de schanddaden te hernieuwen. De altaren waren sinds de vorige ontheiliging hersteld. Sebastien Faure en zijn gezellen waren sind een uur in vrijheid gesteld, dit was meer dan genoeg om een troep saam te stellen om de kerk te plunderen, hetgeen zij straffeloos meenden te mogen doen.

De suisse, die sinds het vroeger gebeurde op zijn hoede was, verscheen toen de troep aan de deur kwam. De dappere man verklaarde, een ieder te zullen neerschieten die het wagen zou, de kerk binnen te gaan.

Deze woorden werden door een vloed van beleedigingen en scheldwoorden beantwoord, maar geen der lafaards, waaruit deze troep bestond, durfde naderen.

Op hetzelfde oogenblik passeerde een officier der infanterie, de kapitein Juinaux, die, het gevaar ziende, zich haastte, eenige soldaten die naar de kazerne van Romainville gingen, op te roepen, en met hen een soort van tegenweer opwierp aan den ingang der kerk. De heer Borders, inspecteur der politie kwam tergelijkertijd met 20 agenten. Hij wierp zich met tact op de kwaadwilligen, wier aantal zeer was toegenomen. De anarchisten omringden de agenten. De heer Bordes was hierdoor verplicht den sabel te trekken en voor de vereenigde tegenweer van orde moest de bende wijken. Intusschen werden op de agenten twee revolverschoten gelost, gelukkig zonder iemand te kwetsen.

Duitschland. — Naar aanleiding van de besluiten der conferentie, verleden jaar op uitnoodiging van den prefect der Vaticaansche boekerij te St. Gallen gehouden, met het oog op de instandhouding van kostbare handschriften, heeft de Saksische minister van Oorlog te Dresden de Duitsche archivarissen bijeengeroepen, om hun bekend te maken met de uitkomsten van nadere proeven, met zapon als conserveeringsmiddel genomen.

Het zapon, door den Amerikaan Fred. Clare ontdekt, wordt door dr. Schill, chef van den geneeskundigen dienst in Saksen, reeds sedert eenige jaren gebruikt om stafkaarten ook bij regen te kunnen raadplegen. Het perkament of papier wordt overgoten met deze vloeistof, en de gladde laag, die door het zapon gevormd wordt, beschut de documenten geheel, blijft volkomen doorzichtig en gaat verdere vernietiging tegen, ook al worden de stukken later op een vochtige plaats bewaard.

Engeland.—*Minister Chamberlain als aandeelhouder.* Een hoogst belangrijk onderwerp, waarvan een korte beschouwing al dadelijk meer licht werpt op de Zuid-Afrikaansche politiek van dezen Britschen staatsman. De Transvaalsche *Volksstem* bevatte een paar weken geleden daarover het volgend entrefilet:

"Een onlangs door een onzer vertegenwoordigers te Londen ingesteld onderzoek had de volgende interessante uitkomst:

„Sedert geruimen tijd waren verscheiden mannelijke en vrouwelijke leden der Chamberlain-familie geregistreerd als aandeelhouders der Kynoch-fabriek voor ontplofbare stoffen. De heer Arthur Chamberlain o. a. — een broeder van den Britschen minister van Koloniën — is besturend directeur, terwijl de lijst van aandeelhouders diverse personen telt die den naam Chamberlain dragen. Een der grootste aandeelhouders is een anoniem persoon die door de Bank van Engeland wordt vertegenwoordigd.

In Augustus 1897 bedroeg het getal aandeelen, behoorende alleen aan naamgenooten van den heer Chamberlain, 2229, vertegenwoordigende een nominaal kapitaal van 22 290 pd st., terwijl de anonieme — door de Bank van Engeland vertegenwoordigde — aandeelhouder voor 2502 aandeelen geregistreerd stond.

In omtrent dezelfde maand van het daaropvolgend jaar 1898 was intusschen de toestand geheel anders geworden. De broeder van den kolonialen secretaris — Arthur Chamberlain, de besturende directeur — had zijn getal aandeelen verdubbeld, en wel van 1704 tot 3340 gebracht. De anonieme aandeelhouder had het getal zijner aandeelen van 2502 tot 4643 vermeerderd. Eene andere Chamberlain had haar aandeelen in genoemd tijdsverloop van 200 op 320 gebracht.

Ook bij anderen leden van de familie Chamberlain blijkt gedurende 1898 het vertrouwen in de financiëele toekomst der „Kynoch Lid. Mij." te zijn toegenomen, hetgeen eveneens het geval was met diverse personen uit de intieme kringen der Chamberlain-familie.

Het is wel opvallend, dat ook in 1898 — en wel in het najaar — de weerzin van den kolonialen secretaris Chamberlain tegen de Transvaalsche dynamiet-industrie voortdurend grooter verhoudingen heeft aangenomen. Deze weerzin eindigde — gelijk bekend is — met het befaamde protest van den heer Chamberlain, dd. 13 Januari 1899, waarin de koloniale secretaris, tot verbazing zelfs van Engelsche rechtsgeleerden — o. a. prof. Westlake, Q. C. — onze regeering aanried, haar dynamiet-industrie op te geven."

Transvaal. — De eerste berichten van den pas uitgebroken oorlog waren den Boeren gunstig en verwekten buiten Engeland groot enthousiasme. Een geblindeerde trein met kanonnen en ammunitie moet in hun handen gevallen zijn.

De verdere berichten waren den Boeren minder gunstig, althans men spreekt van een gevecht bij Glencoe waar 800 Boeren vielen tegen 300 Engelschen. Deze laatste behielden de overhand; ofschoon een hunner Generaals Symmons doodelijk gewond werd.

Deze tijdingen hebben echter nog bevestiging noodig. Iedereen ziet de berichten met de grootste belangstelling te gemoet; doch, hoe jammer, nu laat juist in deze dagen de *Cable Français* ons in den steek. Reeds sinds drie dagen komt geen enkel bericht. Moge het der Directie gegeven zijn spoedig de gemeenschap te herstellen.

ADVERTENTIEN.

TIJD TAFEL

der stoomschepen van "the Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1899.	Caracas		Philph^a		Caracas		Philph^a		Caracas		Philph^a	
Vertrekt van NEW YORK	Oct.	6	Oct.	23	Nov.	4	Nov.	23	Dec.	6	Dec.	23
Doet SAN JUAN aan	„	11	„	28	„	9	„	28	„	11	„	28
„ PONCE „	„	12	„	—	„	10	„	—	„	12	„	—
„ CURAÇAO „	„	14	„	30	„	12	„	30	„	14	„	30
Komt aan te LA GUAYRA	„	15	„	31	„	13	Dec.	1	„	15	„	31
Vertrekt van „	„	18	Nov	3	„	16	„	4	„	18	Jan.	4
Komt aan te PTO. CABELLO	„	19	„	4	„	17	„	5	„	19	„	5
Vertrekt van „	„	20	„	6	„	18	„	6	„	20	„	5
Komt aan te CURAÇAO	„	21	„	7	„	19	„	7	„	21	„	6
Vertrekt van „	„	22	„	7	„	20	„	8	„	22	„	7
Doet LA GUAIRA aan	„	23	„	8	„	21	„	9	„	24	„	8
„ PONCE „	„	25	„	10	„	23	„	11	„	26	„	10
„ SAN JUAN	„	26	„	11	„	24	„	12	„	27	„	11
Komt aan te NEW-YORK	„	31	„	16	„	29	„	17	Jan.	1	„	16

STOOMSCHIP "MERIDA."

Vertrekt van CURACAO	Oct.	14	Oct.	30	Nov.	13	Nov.	30	Dec.	14	Dec.	30
Komt aan te MARACAIBO		15	„	31	„	14	Dec.	1	„	15	„	31
Vertrekt van „	„	19	Nov.	5	„	17	„	5	„	19	Jan.	5
Komt aan te CURACAO	„	20	„	6	„	18	„	6		20	„	6
Vertrekt van „		—	„	7		—	„	8		—	„	8
Komt aan te MARACAIBO		—	„	8		—	„	9		—	„	9
Vertrekt van „		—	„	10		—	„	12		—	„	11
Komt aan te CURACAO		—	„	11		—	„	13		—	„	12

SS. "HILDUR" en "A. R. THORP."

	Hildur		A.R.Thorp		Hildur		A.R.Thorp		Hildur		A.R.Thorp	
Vertrekt van NEW YORK	Oct.	12	Oct.	28	Nov.	11	Nov.	28	Dec.	12	Dec.	28
Komt aan te CURACAO	„	21	Nov.	6	„	20	Dec.	7	„	21	Jan	6
Vertrekt van „	„	22		7	„	21		8	„	22	„	8
Komt aan te MARACAIBO	„	23		8	„	22	„	9	„	23	„	9
Vertrekt van „	„	29		14	„	25	„	15	„	30	„	14
Komt aan te CURACAO	„	30	„	15	„	29	„	16	„	31	„	15
Vertrekt van „	„	30	„	15	„	29	„	16	„	31	„	15
Komt aan te NEW YORK	Nov.	8	„	24	Dec.	8	„	25	Jan.	9	„	24